

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАУКИ В УКРАЇНІ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

у рамках Видавничої групи «Наукові перспективи»

*Матеріали VI-ої Міжнародної науково-практичної
конференції (07 лютого 2021 р., м. Варшава,
(Польща), дистанційно)*

2021 р.

Central European Education Institute (Братислава, Словаччина)
Національний інститут економічних досліджень (Батумі, Грузія)
Батумський навчальний університет навігації (Батумі, Грузія)
Регіональна Академія Менеджменту (Казахстан)
Громадська організація «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з
державного управління» (Київ, Україна)
Міжрегіональна академія управління персоналом (Київ, Україна)
Громадська організація «Асоціація науковців України» (Київ, Україна)
у рамках Видавничої групи «Наукові перспективи»

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАУКИ В УКРАЇНІ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

*Матеріали VI-ої Міжнародної науково-
практичної конференції
(07 лютого 2021 р., м. Варшава (Польща),
дистанційно)*

2021 р.

СЕКЦІЯ 4. 151

КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО

Міщенко Л.В. 151

*ВПЛИВ Т.Г. ШЕВЧЕНКА НА РОЗВИТОК ПРОСВІТИ
НА ОХТИРЩИНІ*

Ринденко О. В. 155

*МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО У СУЧАСНОМУ
КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ: ОСВІТНІ ТРАДИЦІЇ ТА
УМОВИ Й ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ*

СЕКЦІЯ 5. 160

МЕДИЦИНА

Байбаріна А.М. 160

*ВАЖЛИВІСТЬ ДИХАЛЬНИХ ВПРАВ ТА РУХОВОЇ
АКТИВНОСТІ У ПЕРІОД ОДУЖАННЯ ПІСЛЯ
ПЕРЕНЕСЕНОЇ ІНФЕКЦІЇ COVID-19*

Коломоєць А.В., Гбур З.В. 164

*ЛОГІСТИКА УПРАВЛІННЯ В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я*

СЕКЦІЯ 6. 168

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Набок І.І. 168

*СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ НА РИНКУ ЗЛИТТЯ І
ПОГЛИНАННЯ В УКРАЇНІ ЯК ОСНОВНИЙ
ІНДИКАТОР ІНВЕСТИЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ*

СЕКЦІЯ 6.

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Набок І.І.

доцент кафедри міжнародних
економічних відносин і бізнесу
*Національний авіаційний університет,
м. Київ. Україна*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ НА РИНКУ ЗЛИТТЯ І ПОГЛИНАННЯ В УКРАЇНІ ЯК ОСНОВНИЙ ІНДИКАТОР ІНВЕСТИЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ

Осяг угод злиття і поглинань (M&A) в Україні за результатами першого півріччя 2020 року склав 159 млн. дол. США, що в 4,7 рази менше, ніж за аналогічний період 2019 року, і найбільш низький результат з 2015 року [1].

Розглядаючи угоди злиття та поглинання за останні три роки, можна визначити декілька тенденцій, а саме:

1. Кількість угод зростає, а вартість – ні. Україна все ще намагається реабілітувати інвестиційну активність до рівня 2013 року, тобто до анексії Криму. В 2014-2015 рр. сума всіх мега угод зі злиття та поглинання не перевищувала 800 млн. дол. США., кількість оберталась навколо кількості 50-60 одиниць в рік. Наблизитись до показників тринадцятого року вдалося лише в 2018. І все ж, інвестори не поспішають тратити великі суми на придбання активів в Україні.

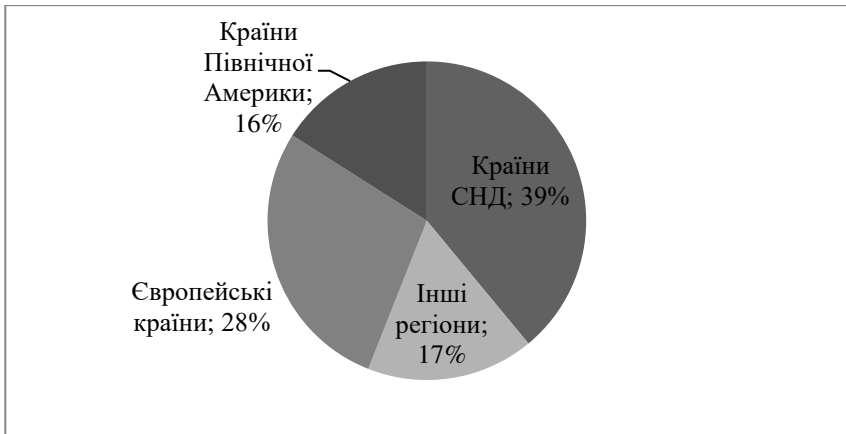
2. Для українського ринку: спочатку фонди, потім стратеги. Таку тенденцію можна більше простежити у сфері програмного забезпечення. Міжнародні та вітчизняні інвестиційні фонди охоче вкладають кошти в українські ІТ аутсорсингові та продуктові компанії. Наприклад, 100% акцій українського дивізіону аутсорс ІТ компанії Циклум –

найбільший офіс данської материнської компанії, придбав Фонд розвитку України Джорджа Сороса. Вітчизняні фонди: Dragon Capital та Horizon Capital інвестували в ІТ компанії Intellias, українську Genesis, гіганта українського ринку e-commerce – Rozetka. Традиційно, за фондами йдуть стратегічні інвестиції.

3. Іноземні інвестори пасивніші за «домашніх». Хороші приклади стратегічних об'єднань з боку іноземних інвесторів є. Наприклад, корейський Posco Daewoo інвестував у зерновий термінал, побудований групою Orehim в Миколаївському порту. Або ж, завершення угоди поглинання українського аграрного холдингу «Мрія» компанією з Саудівської Аравії Saudi Agricultural and Livestock Investment Co. (SALIC). Тепер компанія існує під назвою «Continental Farmers Group». Ця угода також демонструє незникаючу активність інвесторів з Близького Сходу на українському ринку, останні 4 роки. Але цих прикладів замало, щоб відновити активність докризових років. Іноземні інвестори вже кілька років програють домашнім за кількістю угод. Також, довше триває процес поглинань, адже компанії дуже уважно вивчають документацію та нормативні обмеження українських компаній. Зважають на культурні розбіжності, корупцію, фальсифікацію звітності, і як результат довше триває етап Due Dilligence.

4. Українські компанії остерігаються «Outbound» угод. Українські покупці – не дуже активні гравці за кордоном. Після різкого спаду з показників 2013 року, 34 угоди, до 11 угод в 2014 році, відновитись так і не вдалося. У 2019 році кількість дійшла до 20, але обсяг все ще дуже малий – близько 500 млн. дол. США (див. Рис. 1.). Проривним в цьому напрямку була амбітна угода найбільшого українського виробника та експортера птиці – холдингу Миронівський хлібопродукт. У 2019 році завершилось придбання вертикально-інтегрованого холдингу з виробництва птиці Pertunina Ptuj, що у Словенії. Компанія останні 5 років здійснює рекордні прориви в багатьох

напрямах бізнесу. 2018 рік – вихід на ринок Аравійського півострову після отримання сертифікації «halal», 2019 рік – завершення M&A, в 2020 оголошене оновлення концепції бізнесу: холдинг трансформується з сировинного напрямку на продовольчий, розвиває напрямок кулінарії та оновлює свою франшизу, що складає 2000 торгових точок по всій Україні [2].

Рис. 1. Об'єм вхідних угод злиття та поглинання України з різними регіонами, (%).

Примітка. Побудовано автором за даними KPMG: Ukrainian M&A Review H12020 [1].

5. Активність угод найбільше простежується у всіх же, традиційних сферах бізнесу. Найбільш привабливими для зовнішніх інвесторів залишаються агропромисловий сектор, відновлювана та традиційна енергетика. З 2018 проривною вважають сферу нерухомості – кількість угод перевищила ту, що в секторі сільського господарства. Традиційно поступово збільшується кількість злиттів та поглинань у ІТ індустрії. Помірна активність спостерігається також на ринку FMCG, наприклад вкінці 2018 було завершено придбання грецькою компанією Sarantis українського виробника товарів для дому та побутової хімії

Ергопак. Найменший приріст активності досі в фінансовому секторі: боротьба з неплатоспроможними банками відлякує інвесторів. Ефективна діяльність основного українського регулятора угод злиття та поглинання. Антимонопольний комітет України (АМКУ) вже декілька років керується європейськими практиками. Нарікань на діяльність регулятора стало менше завдяки більш прозорій системі подання заявок; оперативності проходження аудитів\процедур; нові встановлені пороги для отримання дозволів. Ця тенденція оптимістична не лише для місцевих гравців, а і для залучення іноземних інвесторів в Україну .

6. Вдосконалення нормативної складової. Попереду ще довгий процес, але прогрес у побудуванні сприятливої нормативної інфраструктури для ринку злиттів та поглинань є. У 2014 році був оголошений старт ряду реформ. В «Стратегії-2020», складеній в 2014 році, виділяли 60 ключових напрямів, деяку частину з них вдалося виконати. Наприклад, в 2017-2018 роках вдалося оновити корпоративне законодавство країни. Було прийнято: закон про товариства з обмеженою відповідальністю, закон про корпоративні угоди, був вдосконалений закон про акціонерні товариства. Комісія з цінних паперів реформувалась і розпочала і, на думку багатьох експертів ринку, правильно, стратегічну реанімацію фондового ринку. Залишився ще ряд очікуваних реформ, які впливатимуть на прихід інвестицій (вільний ринок електроенергії, приватизація, судова реформа, реформа внутрішніх органів, прокуратури, податкової системи).

Таким чином, можна констатувати, що сільськогосподарський сектор, фармацевтика, логістика, портова та докова інфраструктура, ІТ та альтернативна енергетика є найбільш привабливими секторами, де злиття та поглинання відбуватимуться у 2020-2021 роках.

Отже, в українській практиці злиттів і поглинання можна виділити низку специфічних рис, що відрізняють її від світової, таких як превалювання спекулятивних мотивів угод M&A; відсутність транспарентності і доступності інформації

при проведені угод; корумпованість органів державної влади та їх велика роль у результаті угоди М&А; висока частка в числі акціонерів інсайдерів; прогалини українського законодавства стосовно аспектів злиття та поглинання компаній, а також слабкий захист прав інвесторів; неоднозначність трактувань у законодавстві понять злиття та поглинання; використання офшорних механізмів щодо угод М&А; відсутність ділової культури та етики.

Щодо перспектив, у найближчому майбутньому на динаміку розвитку українського ринку М&А багато в чому впливатимуть стабілізація загальної макроекономічної ситуації, зближення очікувань покупців і продавців щодо вартості українських активів і відновлення нормального функціонування світових кредитних ринків

Список використаних джерел:

1. KPMG: Ukrainian M&A Radar for H1 2020. [Electronic resource] – Access: <https://home.kpmg/ua/en/home/insights/2020/07/ma-radar-ukraine.html>
2. Acquisition of the year for Ukrainian FMCG/ MHP agreed deal to acquire Perutnina Ptuj [Electronic resource] – Access: <https://www.mhp.com.ua/en/media/press-releases/details/mhp-agreed-deal-to-acquire-perutnina-ptuj>